
ÇOCUK GELİŞİMİNDE PROGRAM

CGE207

KISA ÖZET

1. ÜNİTE Eğitim, Öğretim ve Programlarla İlgili Temel Kavramlar

GİRİŞ

Bu ünite de önce eğitimin tanımı, kapsamı, amaç ve işlevleri ele alınmış daha sonra eğitim programının tanımı, kapsamı, özellikleri, türleri ve boyutlarına değinilmiştir.

EĞİTİMİN TANIMI, KAPSAMI, İŞLEVLERİ, AMAÇLARI VE TÜRLERİ

Eğitim, okul öncesi ve okul yaşamında sürdüğü gibi okul sonrası; başka bir deyişle *yaşam boyu* sürmektedir. O hâlde denilebilir ki eğitim bireyin tüm yaşamı boyunca sürmekte ve okul içinde ve okul dışında yaşam boyu edindiği deneyimlerin tümünü kapsamaktadır. Bu genel amaç bağlamında eğitimin kimi işlevleri bulunmaktadır. Bu işlevler toplumsal, siyasal, bireysel ve ekonomik olmak üzere dört grupta toplanmaktadır.

Eğitimin toplumsal işlevleri: Toplumun sürekliliğini sağlayacak, topluma uyum sağlayan bireyler yetiştirmektir. Bu kapsamda eğitimin toplumsal işlevleri, toplumsal kültürün aktarılması, bireyin topluma uyumunun sağlanması, araştıran ve kültüre dinamik öğeler katan, yenilikçi ve toplum kültürünü geliştirecek bireyler yetiştirilmesi amaçlanmaktadır.

Eğitimin siyasal işlevleri: Toplumdaki bireylere millî değerleri kazandırarak millet bilinci oluşturma ve mevcut siyasal düzeni korumaktır. Bu kapsamda ülkenin anayasal yapısına uygun, lider özellikleri olan girişimci ve bilinçli seçmen yetiştirilmesi amaçlanmaktadır.

Eğitimin bireysel işlevleri: Toplumdaki bireyleri çok yönlü olarak geliştirmektir. Bu kapsamda bireyin beden, zihin ve ruhsal yapısını geliştirmek amaçlanmaktadır.

Eğitimin ekonomik işlevleri: Toplumdaki bireylere belli beceriler kazandırarak bireyleri üretici duruma getirmek ve toplumun gereksinim duyduğu insan gücünü yetiştirmektir. Bu kapsamda bilinçli üretici ve bilinçli tüketici yetiştirilmesi amaçlanmaktadır.

Eğitim Türleri

Eğitim değişik zamanlarda, değişik ortamlarda ve değişik biçimlerde gerçekleşen bir süreçtir. Bu süreç içinde, kimi eğitim etkinlikleri kendiliğinden oluşan ve geliş güzel, kimileri ise amaçlı ve planlı gerçekleştirilen etkinliklerdir. Bu nedenle eğitim süreçleri, kendiliğinden ya da amaçlı olarak oluşmasına göre *formel* ve *informel* eğitim olarak adlandırılmaktadır. Formel eğitim de *örgün* ve *yaygın* eğitim olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. *Informel* (*Formel Olmayan*)

Eğitim: Yaşam içinde kendiliğinden oluşan bir süreçtir. Belli bir plan ve program uygulanmadan yaşam içinde kendiliğinden ve geliş güzel gerçekleşen eğitimidir.

Formal Eğitim: Okullarda ya da kurumlarda bir plan ya da program dâhilinde gerçekleştirilen eğitime biçimsel eğitim denilmektedir

ÖĞRENME VE ÖĞRETİM

Eğitim alanında düşünen, çaba gösteren ve çalışanlar öğrenme konusunu düşünmek zorundadır. Çünkü öğrenmenin gerçekleştirilmesi için büyük bir zaman ve çaba harcanmaktadır. Bu nedenle öğrenmenin ne olduğunun açıklığa kavuşturulmasında yarar bulunmaktadır. Tarihsel süreç içinde öğrenmenin ne olduğu ve nasıl oluştuğuna yönelik çabalar olmuştur. Nite-

kim davranışçı kuramdan bilişsel kurama, bilişsel kuramdan yapılandırmaca kurama kadar değişik kuramlar öğrenmeye ilişkin farklı bakış açıları geliştirmişlerdir. Bu öğrenme kuramları öğrenmenin hangi koşullar altında oluştuğunu ve öğrenmenin ilkelerini açıklamaya çalışmaktadırlar. Değişik biçimlerde tanımlanmakla birlikte öğrenme, bireyin çevresiyle etkileşimi sonucunda davranışta ya da potansiyel davranışta meydana gelen nispeten kalıcı izli davranış değişimleri olarak tanımlanmaktadır.

Öğrenmenin üç temel özelliğinden söz edilmektedir: *Öğrenme sonucunda davranışlarda gözlenebilir bir değişme olması*. Öğrenme sürecinin sonunda bir davranış değişmesinin oluşması gerekir; aksi durumda öğrenmeden söz edilemez. Söz konusu davranış değişikliği ise üç biçimde olabilir:

- Bireyin hiç göstermediği bir davranışı göstermeye başlaması. Örneğin, toplama işlemini bilmeyen bir öğrencinin öğrenme sonucunda verilen toplama işlemlerini doğru olarak sonuçlandırması.
- Bireyin kendinde var olan bir davranışı geliştirmesi. Örneğin, okuma-yazmayı öğrenen bir çocuğun daha güzel ve doğru okuyabilmesi.
- Bireyin daha önce yanlış öğrendiği bir davranışı değiştirmesi.

Öğretim

Birey, yaşam boyu eğitim kapsamında birbirine bağlı eğitim başmaklarında devletin eğitim sağlamak üzere açtığı okullarda eğitim görmektedir. Öğretim adı verilen bu planlı ve programlı süreçte ideal olarak çocuğun eğitimini olumsuz anlamda etkileyen çevre deneyimleri giderilmekte ve olumlu deneyimler pekiştirilmektedir. Öğretim değişik biçimlerde tanımlanmaktadır.

EĞİTİM PROGRAMI

Eğitim Programının Tanımı, Kapsamı ve İşlevi

Temel düzeyde ele alındığında eğitim programları şöyle tanımlanmaktadır:

- Program, okulda öğretilenlerdir.
- Program, konu listesidir.
- Program, içeriktir.
- Program, kaynaklar setidir.
- Program, dersler dizinidir.
- Program, performans amaçları setidir.
- Program, günlük plandır.
- Program; ilave sınıf etkinlikleri, rehberlik, kişiler arası ilişkiler gibi okulda gerçekleşen her şeydir.

Program Türleri

Eğitimde farklı türde programlar kullanılmaktadır. Bu programlar kapsamı açısından genelden özele doğru hiyerarşik biçimde sınıflandırıldığı gibi işlevleri bakımından da sınıflandırılmaktadır. Kapsam açısından programlar hiyerarşik olarak eğitim programı, öğretim programı ve ders programı olarak sınıflandırılmaktadır. Bu sınıflamaya ünite programı ve konu planı da dâhil edilmektedir. *Eğitim programı* değişik biçimlerde tanımlanmaktadır. Program hiyerarşisi içinde en kapsamlısı olan eğitim programı, bir eğitim kurumunun çocuklar, gençler ve yetişkinler için sağladığı millî eğitimin ve kurumun amaçlarını gerçekleştirilmesine dönük tüm etkinlikleri kapsayan programdır. *Öğretim programı*, eğitim programı içinde ağırlık taşıyan, belli

bilgi kategorilerinden oluşan, bir kısım okullarda beceriye ve uygulamaya ağırlık tanıyan, bilgi ve becerinin eğitim programının amaçları doğrultusunda planlı biçimde kazandırılmasına yönelik programdır. *Ders programı*, öğretim programlarında yer alan bilgi kategorilerinin, disiplinlerin ve etkinlik alanlarının eğitim amaçları ile ilgili özel amaçlarını gerçekleştirmeleri için öğretim ilkelerini, konuların alt kategorilerini ve değerlendirme temellerini içeren, eğitim ve öğretim programındaki esasları öğrenci davranışına dönüştüren programdır.

Resmî eğitim programı: Program kılavuzunu; hedefleri, ders planlarını, konuların isleniş sırasını, kullanılacak araç-gereçleri ve değerlendirmeyi içeren yazılı programdır.

İşevuruk Eğitim programı: Öğretmenin sınıfla öğrettikleri, bunların nasıl öğretildiği ve öğrencilerin öğrenme ürünlerini kapsayan programdır.

Örtük eğitim programı: Resmî programda açık olarak belirtilmediği hâlde öğrencilerin yaşantılarını etkileyen, toplumun norm ve değerlerini içeren programdır.

Öğretilmiş Eğitim programı: Resmî ya da işevuruk programa dâhil edilmeyen, öğretilmeyen konuları ve bu konuların öğretilmeme nedenini içeren programdır.

Destekleyici (ekstra) Eğitim programı: Resmî program dışında öğrencilerin ilgilerine ve gönüllülük esasına göre planlanmış öğrenme yaşantılarını destekleyen programdır. Özetle, *resmî Eğitim programının* resmi birimlerce hazırlanarak ve onaylanarak okullara gönderilen; *işevuruk Eğitim programının* öğretmenin neyi, nasıl öğrettiği ve öğrencilerin neyi ne kadar öğrendiklerini içeren; *örtük Eğitim programının*, öğrencilere resmî programın öngörülerinin dışında bilgi, anlayış ve değerleri kazandıran; *öğretilmiş Eğitim programının*, resmî ya da işevuruk programın atlanılan, dâhil edilmeyen, eksik bırakılan ya da öğretilmeyen konularını ve neden ihmal edildiğini ortaya koyan; *destekleyici Eğitim programının*; resmî programı öğrencilerin ilgilerine ve gönüllülük temeline göre destekleyen program olduğu söylenebilir.

Eğitim Programının Ögeleri

Bir Eğitim programı, birbiriyle dayanışma hâlinde bulunan dört temel ögeden oluşmaktadır. Bunlar sırasıyla *amaçlar, içerik, öğretme öğrenme süreci ve değerlendirmedir*. Programın bu ögeleri birbirinden bağımsız değildir; her öge diğerini etkilemektedir. “Programın *içerik* boyutunda belirlenen hedeflere ulaşmak için ne öğretelim?” sorusuna yanıt aranır. İçerik amaçlara ulaşmada bir araç olarak kabul edilir. “İçerik, Eğitimsel amaçlar doğrultusunda seçilen olgu, kavram ve ilke ve genellemelerin kimi sistematik bağlarla birleşerek oluşturdukları bilgi ürünleridir.”

Eğitim Programlarının Özellikleri

Eğitim programlarından istenen verimin alınabilmesi için kimi özelliklere sahip olması gerekmektedir. Bu özellikler, işlevsellik, esneklik, toplumsal değerlere uygunluk, bilimsellik, uygulanabilirlik, amaçlara görelilik ve yararlılıktır. Bu özellikler programın uygulamada başarılı olabilmesi için önemlidir.

İşlevsellik: Eğitim programının işlevsel olması, programların bireyin ve toplumun gereksinimlerini karşılaması ve programda yer verilen konuların ve etkinliklerin gerçek yaşamla ilişkili, gerçek yaşamda geçerli ve gerçek yaşama hazırlayıcı olması anlamına gelmektedir.

Esneklik: Eğitim programının, öğrencilerin ilgi, istek ve beklentilerini karşılayıcı olması demektir. Başka bir deyişle Eğitim programlarının öğrencilerin bireysel farklılıklarına yanıt verecek nitelikte olmasıdır.

Toplumsal değerlere uygunluk: Eğitim kurumları toplumu meydana getiren bireylere, millî değerleri ve idealleri kazandırmakla görevli olduğundan, Eğitim programlarında yer alan çeşitli dersler ve etkinliklerin, devletin dayandığı temel felsefe ve ülkülerin öğrencilere kazandırılmasına yönelik olması gerekmektedir.

Uygulanabilirlik: İyi bir Eğitim programının bir özelliği de uygulanabilir olmasıdır. Programların hazırlanması kadar uygulanması da önemlidir.

Süreklilik, programların öğrencilerin bir önceki program ve öğretim deneyimleri üzerine temellendirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Süreklilik, öğrencilerin öğretim kademelerindeki dikey hareketliliğinde ve konu alanlarına yönelimlerde de varlığını korumalıdır. *İlerleme,* program içeriklerinin bütüncül, sistematik ve sürekli olarak bilgi ve anlayış dâhilinde geliştirilmesi gerektiğini öngörür. *Farklılaştırma,* programın içerik ve süreçleri oluşturulurken, öğrencilerin düzeyleri ile ilgi ve ihtiyaçlarının göz önüne alınması gerektiğini savunmaktadır.

Bu Özetin tamamını,Çıkmış Sorularını,Deneme Sorularını adresinize gönderiyoruz!...

Tıklayınız

<https://www.kolaysinavlar.com/cocuk-gelisiminde-program-ady212u?search=%C3%87GE207U>